

Proposta de resolució per incloure en la contractació pública mecanismes de lluita contra la vulneració del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari.

XAVIER MATILLA AYALA, portaveu del Grup Municipal de Terrassa en Comú, d'acord amb allò que estableixen els articles 57.4 i 73 del Reglament Orgànic Municipal de l'Ajuntament de Terrassa, presenta la següent proposta de resolució al Ple d'aquesta Corporació:

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La garantia dels drets fonamentals en la salvaguarda de la dignitat de les persones és una senya d'identitat d'un estat democràtic. La majoria d'estats del món reconeixen la universalitat dels drets humans –i dins d'aquests els drets fonamentals- com a fonament de garantia de la dignitat de les persones i participen en el sistema internacional dels Drets Humans que inclou la Carta de Nacions Unides, la Declaració Universal dels Drets Humans, el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (PIDESC), el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics, la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), la Convenció internacional dels drets dels infants, la Convenció contra l'eliminació de totes les formes de discriminació racial, la Convenció sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migrants i els seus familiars, entre d'altres. En l'àmbit europeu regeixen també el Conveni Europeu de drets humans del Consell d'Europa i la Carta de Drets fonamentals de la Unió Europea integrada dins el tractat de Lisboa de l'any 2008.

La superioritat jeràrquica i caràcter imperatiu del dret internacional dels drets humans obliga als estats a promoure, respectar, protegir i garantir els drets humans tant en el seu territori com a l'exterior. Les institucions, les empreses, les organitzacions, etc., no només han de vetllar pel respecte dels Drets Humans sinó que han de treballar per reconeixè'ls, assegurar-los i protegir-los independentment del lloc on desenvolupin la seva activitat.

Lamentablement la violació dels Drets Humans es segueix produint arreu del món tant per part d'estats com per part d'empreses i organitzacions internacionals i organitzacions no governamentals i sovint aquestes violacions queden impunes.

Des dels anys 70 les Nacions Unides estan intentant establir un marc regulador en relació a l'activitat de les empreses transnacionals i el respecte als drets humans. El 2011 el Consell de Drets Humans de NNUU va aprovar per unanimitat els Principis rectors sobre empreses i drets humans elaborats pel relator especial John Ruggie. En la resolució A/HRC/17/31 del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va establir una sèrie de mesures i principis no vinculants sobre Empreses i Drets Humans basades en la responsabilitat de Protegir, Respectar i Reparar. Els treballs cap a la elaboració d'un instrument jurídicament vinculant per regular les activitats de les empreses en el marc de dret internacional dels drets humans continua amb l'establiment el 2014 per part del Consell de Dretes Humans de NNUU d'un grup de treball amb aquesta finalitat.

Les contínues vulneracions del Dret Internacional Humanitari en els nous conflictes armats tant per part d'actors estatals com d'actors no estatals fa necessari un major control del paper de les empreses a les situacions de conflicte, tant per protegir dels riscos com per garantir el Dret Internacional Humanitari. El Comitè Internacional de la Creu Roja de conformitat amb el dret internacional humanitari ha recordat reiteradament que la responsabilitat penal per crims de guerra recau no només en aquelles persones que cometen el delictes, sinó també en els seus superiors i còmplices, de manera que la complicitat es probablement el que més incumbeix a les empreses comercials.

Atès que Terrassa es signatària de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, considerada com a primera regla jurídica vinculant de la ciutat, on s'hi recullen els compromisos adquirits pels governs locals, per tal de garantir, defensar i promoure els Drets Humans dins l'àmbit municipal. La Carta recorda que els drets humans són universals, indivisibles i interdependents, que tots els poders públics són responsables de la seva garantia, però que el seu reconeixement i els mecanismes que en permeten l'execució encara són insuficients, sobretot pel que fa als drets socials, econòmics i culturals; i descriu com la bona administració de les ciutats exigeix el respecte i la garantia dels drets humans per a tots els habitants de les ciutats sense cap exclusió en la promoció dels valors de cohesió i protecció dels més vulnerables. La Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat estableix, en la seva disposició final tercera, que "Les ciutats signatàries reconeixen el caràcter de dret imperatiu general dels drets enunciats en aquesta Carta i es comprometen a rebutjar o denunciar qualsevol acte jurídic, en particular qualsevol contracte municipal, les conseqüències del qual serien un obstacle per al compliment dels drets reconeguts o serien contràries a la seva realització, i a actuar de manera que els altres subjectes de dret reconeguin així el valor jurídic superior d'aquests drets".

Atès que L'Ajuntament de Terrassa té una àmplia trajectòria en la defensa dels drets humans, el desenvolupament humà i la pau en les seves polítiques de solidaritat i de cooperació al desenvolupament i en l'adopció de múltiples compromisos, en defensa del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari, com per exemple l'adhesió a la campanya de Boicot Desinversions i Sancions contra Israel l'any 2015.

D'acord amb l'estratègia de la Unió Europea sobre la responsabilitat social de les empreses i concretament les implicacions en l'aplicació de les recomanacions de les Nacions Unides entre empreses i drets humans esmentats i atès que la OCDE estableix en les seves directrius que els estats tenen el deure de protegir els drets humans i que les empreses, independentment del seu volum, sector d'activitat, context operacional, estructura de propietat o organització, han de respectar els drets humans a qualsevol lloc on desenvolupin les seves activitats.

Atesa la llei catalana 16/2014 del 4 de desembre, d'acció exterior i relacions amb la Unió Europea, la qual promou en el seu article 4.f, la defensa de la pau, dels drets humans i del desenvolupament humà sostenible i que garanteix la coherència entre les accions de promoció de la

internacionalització de les empreses catalanes i els principis rectors de les Nacions Unides sobre empreses i drets humans en el seu article 12.2.e.

Ateses les directives 2014/23/UE i 2014/24/UE del parlament europeu i del consell, el decret llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública i atès que la llei de contractes del sector públic estableix un marc legal adequat que permet desenvolupar eines per tal d'evitar que aquelles empreses involucrades en la vulneració del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari quedin excloses dels concursos públics i que l'ajuntament de Terrassa té la capacitat per desenvolupar aquestes eines d'acord amb la llei.

Proposem els següents acords amb l'objectiu de incloure en la contractació pública d'aquest ajuntament, mecanismes de lluita contra la vulneració dels Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari, i assegurar que aquelles empreses que contracti l'ajuntament no estiguin involucrades en la vulneració i l'abús dels Drets Humans arreu del món.

Pels motius expressats anteriorment Terrassa en Comú proposem els següents:

ACORDS

Primer.- Incorporar una clàusula d'obligació contractual de caràcter essencial en tots els contractes públics municipals que estableixi que els licitadors, contractistes o subcontractistes o empreses filials o empreses interposades han de respectar els drets humans a qualsevol lloc on desenvolupin les seves activitats i que per tant no realitzin operacions financeres, inversions, compres, contractacions, així com altres activitats econòmiques que comportin la vulneració dels Drets Humans. Per tal d'assumir la seva responsabilitat de respectar els Drets Humans les empreses han d'expressar el seu compromís en una declaració aprovada i signada al més alt nivell directiu.

Segon - Incorporar una clàusula d'obligació contractual de caràcter essencial en tots els contractes públics municipals que estableixi que els licitadors, contractistes o subcontractistes o empreses filials o empreses interposades i cadenes de proveïdors no poden pertànyer ni realitzar operacions financeres, inversions, compres, contractacions, així com altres activitats econòmiques que vagin en contra del Dret Internacional dels Drets Humans i/o Dret Internacional Humanitari en colònies (assentaments construïts per un Estat ocupant) construïdes en territoris considerats ocupats d'acord amb el Dret Internacional.

Tercer.- En totes les licitacions dels contractes públics municipals les empreses licitadores declararan si compleixen la condició establerta en l'apartat primer i segon.

Quart.- En els termes establerts per la normativa aplicable, requerir a l'empresa que manifesti tenir activitats econòmiques en països en conflictes armats, en estats que ocupin territoris de forma il·legal i/o en estats amb clares deficiències en l'obligació de protecció dels drets humans:

- Els moviments financers concrets i tota la informació relativa a la seva activitat econòmica.

- Una declaració aprovada i signada al més alt nivell directiu que ni les activitats econòmiques pròpies ni les derivades comportin la vulneració del Dret Internacional dels Drets Humans i del Dret Internacional Humanitari.

- Un informe documentat de les accions que duen a terme per revertir possibles vulneracions dels Drets Humans derivades de la seva activitat i per promoure la pau, la protecció dels drets humans i el desenvolupament humà.

Cinquè- En el cas que la documentació aportada en l'acord 4 no garanteixi els principis de respecte, protecció i reparació, previ informe preceptiu de l'òrgan consultiu competent de l'administració i del Centre d'Avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior, s'incoarà l'oportú procediment de prohibició de contractar, prèvia declaració sobre la seva concurrència, de conformitat amb el que preveu l'article 61 del TRLCSP

Sisè – En cas d'haver-hi indicis de cometre greus violacions del Dret Internacional dels Drets Humans o del Dret Internacional Humanitari per part de l'empresa contractista o subcontractista o alguna de les seves filials o empreses interposades i empreses proveïdores es demanarà una avaluació al Centre d'Avaluació dels impactes de les empreses Catalanes a l'exterior.

Setè.- Si, formalitzat un contracte públic municipal, es verifica la falsedat de la declaració de l'empresa contractista o subcontractista, i no existeix el compromís real de respectar els drets humans i/o no incórrer mitjançant directament o indirectament amb la seva activitat econòmica en la vulneració dels drets humans, o en no mantenir activitats econòmiques contràries al Dret Internacional dels Drets Humans i/o al Dret Internacional Humanitari en territoris considerats ocupats d'acord amb el Dret Internacional, en relació amb les actuacions descrites en l'apartat primer, segon i quart, i per tant hi ha indicis suficients i provats de cometre greus violacions del Dret Internacional dels Drets Humans o del Dret Internacional Humanitari per part de l'empresa o alguna de les seves filials o empreses interposades i empreses proveïdores es considerarà falta greu amb imposició de penalitats i, si s'escau, la resolució del contracte d'acord amb la previsió de l'article 223.f del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, que aprovà el Text Refós de la Llei de contractes del Sector Públic (TRLCSP) i s'incoarà expedient de prohibició de contractar segons la previsió de l'article 60.1.c TRLCSP per incompliment de clàusules essencials del contracte. A més a més l'Ajuntament de Terrassa podrà prendre altres mesures legals d'acord amb la legalitat vigent.

Vuitè - Traslladar aquests acords als responsables de contractació d'aquest ajuntament per tal que incorporin de manera immediata aquestes clàusules en els contractes públics posteriors a l'aprovació d'aquesta resolució, per aquests efectes l'Ajuntament de Terrassa col·laborarà amb el Fons Català de Cooperació en el projecte per la creació i posada en marxa d'una guia ètica i dels drets humans per a la contractació i la compra pública dels municipis catalans.